

Σεντεμβ

DISPUTATIO LOGICA

De

A X I O M A T E
I N G E N E R E;

Quam.

Benedicente Deo altissimo;
Ad mandatum.

Magnifici Dn. Pro-cancellarij,
Et suffragium.

Spectabilis Facultatis Philosophicæ in regiâ
Academiâ Aboënsi,

Publicè ibidem instituunt.

ENEVALDUS SVENONIS SMOL.
IONAS ISAACI ROTHOVIUS.

Ad diem 4. Martij, Anni 1648. horis ab 8. mat.
In Auditorio Majore.

• S (S) S •

A B O Æ,

Excudebat Petrus Wald / Acad. Typogr. 1648.

S.^m R.^m Mis Regniq; Sueo-Gothici consiliarie
atq; Senator eminentissime;

Illustr. ac generoſſime Domine.

DN. GUSTAVE GU- STAVI M.F.

Comes de Wasaborg / L. Baro de Vibyholm /
& Domine in Saris.

Domine ac Patrone exoptatissime,

CUM AVI tui beatæ memoria, quondam in aulâ degentem
Cingentia in ſe merita commemorare patrem audio: GENI-
TORIS tui æternæ recordationis ergâ ſe favorem ac verè regi-
am Benevolentiam deprædicare: T.^m quoq; GENEROSITA-
TIS nonjum abeunt s hinc in Germaniam summam Benefi-
centiam ſibi contestatam depingere atq; collaudare; magna
latitia mihi adest, qui tantum per divinam diſpenſationem
ſum nactus Parentem, quem tantorum virorum tantâ gratiâ
dignum fata voluerunt. Cujus rei gratiſſimam memoriam
etiam penes me indelebilem fore, prium documentum esto
præſentis Tyrocinij literarij devotissima DEDICATIO; quod
ut T. G. as æquanimiter aſpiciat, & interea feliciflē agat,
illud est quod humiliimus orem; hoc est quod religioſiſſimus
optem!

Ill. Generofſtatis T.^m devotij.

Cliens

Jonas Isaaci Rothovius

PRÆPARATIO.

Si quām utilisper se est lectio honorū Authorum, tām necessaria candida sententiarū collatio est: Tum quoq; consilium nobis erit subinde cavere interitum cognitionis Logicæ, ceu quā artificiose mentis discursus in quolibet sive sermone sive colloquio dirigitur. Dignū proinde hāc vice hoc Thema de AXIOMATE IN GENERE visum est, quippè in cuius consideratione totum ferè artificium logicum occurrit, in quo vires ingenij excoleremus².

THEISIS I.

Accipitur vox Axiōatis bifariām 1, PHILOLOGIČE, pro quovis honore ac existimatiōe, quē admodū apud Rhetores. 2. LOGICE, idq; vel strictē, pro axiōate necessario ac demonstrativo, ab Arist. 2, anal. c. 2.t.14. prout ē Græcā radice τοῦ ἀξιῶν, denotat postulatum aliquod, q: dignum quod acceptetur, vel pronuntiatum honorarium, quod ob evidentiam suam ē manifestam veritatem absq; ulteriori demonstratione fidem meretur.

2. Vel latē, ut hoc loco, pro quāvis oratione, sive verā sive falsā, necessariā vel contingente, ut Budeus ostendit. Unde juxta eandem denominationem sed liberiorem, laxiorem etiam sortitur significationem, ut sic q: parallela fiant axiōma, propositio, oratio, enun-

ratio, interpretatio & similes, quamvis & haec acci-
ratè loquendo distingvuntur.

3. Axioma est dispositio argumenti cum ar-
gumento, quā esse aliquid aut non esse judicatur.
Ram. l. 2. c. 2. de ax. aff. & N.

4. Peripatetici faciūt distinctionem inter oratio-
nem & enuntiationem, dum illam determinent per
vocē, cuius aliqua pars significat separatim, ut dictio:
banc verō per orationem cui verum & falsum primō
inest, περὶ ἐγω c. 4. qualis est indicativa præsentis, eo
quod affirmationem & negationem directe habeat.

5. Hinc est quod ab hac suam veritatem etiam
præterita & futura obtineat, v.g. Christ' resurrexe-
rat: hæc vera non effet, nisi certò constaret tempus fu-
isse, quo verissimè dici potuerit; Christus jam resur-
git. Sic, filius hominis veniet judicaturus vivos
& mortuos, vera est ex eo quod aliquando dicere fas
erit: Filius hominis iam venit ad judicandum.
Reliquas, imperativas, optativas, vocativas, interro-
gativas & similes, propter vacillantem certitudinem,
Non enuntiativas appellant.

6. Omnia vero orationum formulæ promiscue,
& per compendium suggestit nobis definitio superiorius
data. Imprimis ratione generis axiomadicitur esse
DISPOSITIO, quæ & in mente fieri & externo ser-
vante enuntiari posse intelligitur. Hic etiam voce

formale simul involvitur, quod in legitimâ conēxione
 & axiomatîcâ partium dispositione consitit, per quod
 distinguitur partim ab argumentis in inventione solâ
 & per se consideratis, partim à Dianoia.

7. Materia axiomatis sunt argumenta inter se
 mutuam affectionem habentia, eamq; vel consentane-
 am, e.g. dū effect' effertur de suā causa, ut Deus mun-
 dum à se creatum sustentat, vel dissentaneam, ut-
 pote cum disparatum de disparato enuntiatur, ut bono
 non est arbor &c.

8. Loquitur hic Ramus indefinitè & non deter-
 minatè, proinde non excludit reliqua argumenta, qua
 præter illa duo interdū, potissimum in axiomate hypo-
 thetico adisciuntur. Quamvis etiam quatenus iam
 disposita sunt, ad duo generaliora, argumentum nempe
 & argutum revocari possint, ut ignis est elementum
 calidum; sunt tria argumenta, species, genus & pro-
 prium adjunctum, qua ad duo reducuntur, definitum
 & definitionem: Licet etiam rursus id nequirēt, nisi
 per se & extra compositionem plura essent quam duo.
 prout instat Sluterus disp. log. 2, l. 2.

9. Alias, etiam pari ratione concludi posset u-
 tramq; dianojam tām methodicam quam syllogisticam
 ex duobus tantum institui axiomatib', eò quod Ramus
 generaliter doceat dianojan esse quando unū axioma ex
 alio deducitur.

240. Denique finis in definitione additur, ut res justi-
cetur esse vel non esse. Omnia sicut Arist, lib 1. pr.
anal. c. 1. dicit: propositionem esse orationem, quae
affirmat aut negat aliquid de aliquo: affirmatio enim
et negatio sunt differentiae axiomatis necessariae et
invariabiles: veritas autem et falsitas, per quas in
libro de interp. secundum allus tamen scopi exigentia,
propositio definitur, accidentales et mutabiles sunt:
eadem namque enuntiatio in materia contingente nunc
vera nunc falsa esse poterit. Potiorem ergo definitio-
nem in analyticis tradi statuit Scheibl, part. log. 3. de
ax. c. I, idque merito.

11. Partes axiomatis eaque principales, sunt sub-
iectum ceu antecedens, ut homo, et praedicatum ceu
consequens ut; est animal: Quae, puta seorsim sum-
pta, in axiomate composito sunt ipsae simplices enun-
tiaciones. v.g. aut justitia fiat, sub: aut mundus pe-
rebeat, praed:

12. In simplici axiomate non est necesse ut terminus simplex et voce unius semper, subiecti aut praedica-
ti vicem sustineat, modo significatione non fuerit com-
plexus, e.g. Suum cuique tribuere, est agere secun-
dum normam rectae rationis. Cujus orationis
periphrasis duas saltem notiones in mente gignit, has:
justitia est virtus.

Pra-

23. *Præcipua Cryspsis quæ h̄c cōtingit, est inversio, quæ fit cum prædicatum stet loco subjecti, ut, Certè nobilitas sola est atq; unica virtus, ubi subjectum & prædicatum non ex situ, sed sensu enuntiationis, & loquentis vel scribentis proposito discernenda sūt.* Burgersd. inst. log. l. i. c. 27. th. ii.

24. Itaq; h̄c spectant omnes enuntiationes quæ præter naturam fiunt, hoc est, dum naturalis ordo perturbatur. Quocirca cavendum est ne nobis impo- nat syllogismus, qui apparenter in secunda specie seu prima figura positus, eminenter in secunda figura con- cludit. E. G. Duæ sunt causæ internæ: efficiens & finis sunt duæ. E. eff. & fin. sunt causæ internæ. *Ubi si major, quæ παρὰ φίσιν est, simpliciter cōvertatur, fit naturalis, eritq; vitiū evidētiū: Ex puris enim affirmantibus in secunda figura nil sequitur.*

25. Non tamen id in cautione nostra volumus, ut indiscriminatim quod per naturam subest subjiciatur, quodq; per naturam inest prædicetur semper, nisi aliter veritas salvari & genuinus sensus in analysi etymolo- gica non queat baberi.

26. Fieri namq; potest interdum, ut etiam non na- turalem enuntiationem ut veram concludere possit lo- gicus. v. g. O. latrans est canis. Q. animal est latrans. E. Q. animal est canis. *Imo differen- tiae jac. M. inst. log. l. 3. c. 4. In demonstratioē*

242.
rō ut in prima figura subjectū per propriā suā affi-
ctionem demonstratur, semper necesse est in prop-
riatore propriam affectionem subjici & subjectum
prædicari.

17. Ut ergo terminus, subaudi subjectum & præ-
dicatum, est vel Finitus, qui certum aliquod Ens verum
vel factum determinatē significat, Ut equus, scribit.
vel infinitus qui aliquid indefinite dicit, babenda
particulam NON sine virtute negandi præfixam..

18. Hinc axiomata Infinita conflantur, quæ ex
terminis infinitis sive uno sive utrōq; sive ex toto si-
cive ex parte constant, ut plebej' est non moratus: qui
non credit, damnatur: qui non dum annos 6. natus
est, est non temperans.

19. Usus infinitorum terminorū cernitur 1. In
contrarijs mediatis; enim verò media certo earentie
nomine alterius extremi negatione nobis exprimunt +
v. g. inter nolle & velle medium est non velle,
Psal: 5. v. 5. Non Deus volens iniquitatem, tu
es. Ictus l. 1. c. 3. ff. de capt. & postl. rev. inter
consentire & dissentire interponit non consentire.
Medicus inter sanum & ægrum facit non sanum.
Apud Cic. orat. 1. In Verrem inter doctum & iner-
tem mediator est non iners. Item in Catone Maj.
Quid ego metuam, si aut non miser post mortem,
aut beatus etiam futurus sim..

243

20. 2. IN dijudicatione veri & falsi variorum axio-

matum. E. G. Deus potuit non creare mundum: Deus non potuit creare mundum, hoc falsum est, illud verum. Sic aliud est posse non mori, quod prima immortalitas fuit, quam Adam peccando perdiderat; Aliud non posse non mori, quod ordinariē in hoc statu corrupto, mortalitas est; Aliud deniq; non posse mori, quod futurz vitz immortalitas erit. Pari ratione, primum liberum arbitrium ante lapsum fuit, posse non peccare; novissimum, autem, non posse peccare, docente Augustino.

21. Porro, cum omnis enuntiatio debeat interpretari recte, idq; sine significacione fieri nequeat, sciendum est partium axiomatis variam esse acceptiōnem; principiū verò in iisdem tria attenduntur. 1. *τὰ πρόγραμματα*, res ipsa in naturā existentes, cum v. termini pro ipsis rebus ponuntur, h. e. quando voces sumuntur formaliter, pro eo quod significant ex instituto, ut studiosus scribit. 2. *Τὰ νογύατα*, Conceptus, qui rerum sponsori sunt, cum termini accipiuntur pro rebus in mente perceptis, ut homo est species. 3. *Τὰ γεγραμμένα γράμματα*, ipsis vociis, dum termini sumuntur pro vocabulis, syllabis vel literis, quae conceptuum characteres sunt, quibus animi sensa exprimuntur, ut homo est bisyllabum; Mensa est secundini generis, ubi vocabula homo & mensa, concepiuntur Materialiter, h. e. per se ac pro se ipsis, haud secus ac si nihil omnino significarent.

22. ACCEPTIO FORMALIS in vocibus universalibus, est vel SIMPLEX, cum vocabulum universale sumitur pro naturā communi ab inferioribus abstracta; ut cum dico: ANIMAL est Genus HOMINIS; ANIMAL sumitur simpliciter pro naturā ANIMALIS in abstracto considerata, prout animali notione praecisa est ab inferioribus. Vel CONCRETA, cum terminus universalis sumitur pro naturā communi in inferioribus, ut cum dico: HOMO est ANIMAL, ibi Animal accepitur concretive, quatenus in humana specie existit.

23. SCHOLASTICI, qui posteriorem hanc acceptiōnem PERSONALEM appellat, admodum prolixè de terminorum SUPPOSITIONE disputatione, quae omnia quidem, ob usum quem in Disputationibus habent, tenuere non sunt spernēda, ut sciat quis quomodo in theorematē aliquo termini sumuntur, ponantur & supponantur, realiter ne, mente, vel verbis etenim,

24. Partes axiomatis minus principales sunt Syncategoremata, Qualia sunt particulae modales, limitativa, exceptiva, reduplicativa, quantitatis,

B

E

*E*similes, ut omnis, null^o præterquam *E*. que vel
subjecto vel prædicato adiiciuntur.

25. Quod deniq^z utrumq^z, nempe antecedens *E*
consequens connectit, dicitur VINCULUM, quale
est verbum *EST* in simplici, *E* conjunctio aliqua in
composito axiomate.

26. De numero partium axiomatis non usque-
quaq^z conveniunt logici, quidam tres esse volunt, ad-
dendo copulam, ut Phillipus, Piscator *E* alijs; quod
axioma non sit sine eâ integrum: Quidam duis ap-
probant; quod in resolutione duo saltem argumenta ap-
pareant, quodq^z si pars esset, seipsum conne^cteret.

27. Ad hujus rej dilucidationem observandum
est particulam *EST*, esse vel *τι* existenti-
am rei denotantem, ut Antipodes sunt. i. e. exi-
stunt, adeòz sic omnino est pars axiomatis; quippè i-
psum prædicatū: vel *Συνδιανοήν*, vinculi vicem geren-
tem, ut *bos* est *animal*, *taurus* *boat*.

28. Atq^z sic considerari potest Axioma, vel Mate-
rialiter, pro ipsa re substrata, qua terminis explicatur,
Et tum pars sumitur specialiter *E* magis proprié, pro
omni eo quod certum constituit argumentum, *E* cer-
tam aliquam rem in naturā extra intellectum existen-
tem denotat, quo respectu copula nō est pars, cum pro-
pter ratiōes superius dictas, tū propterea, quod alias in
quovis syllogismo essent 4. termini, un^o q^z term, tē pōe-

retur, quod cum regulis bona consequentia pugnat.
Adhac, prædicati affectio est, utiq; non magis pars quam
comprehensio, quæ propria affectio manus est, pars cor-
poris humani est.

29. VEL FORMALITER, pro ipsâ termino-
rum dispositione & connexione, & cum pars sumitur
LATE, minu q; propriæ pro omnico, quod pertinet ad
essentiam axiomatis quatenus axioma est, quodq; nece-
sariò in omni axiomate ponitur præcipue ore prolato:
Et hoc respectu copula dicitur pars Philippo, idq; haud
impertinenter, ad secernendum syncategorematum, quæ
præter axiomatis essentiam afferuntur.

30. Quidam tres introducere copulas conantur,
unam subjecti, alteram prædicati, & tertiam propo-
sitionis, hancq; ut plurimū opinantur omitti, adeo
ut in paucis exemplis expressè habeatur, idq; non tan-
tum in ijs, quæ manifesto verbo EST destinuntur, ut
homo dormit, sed etiam in omnibus omnino ternarijs,
ut in hoc: homo est rationalis; hic saltem adesse
prædicati copulam putant, non vero propositioni aut
subjecti, completam ergo volunt hanc esse: qui est ho-
mo, est is, qui est rationalis.

31. Nos, salvo aliorum judicio, indifferentem ejus-
modi copularum multiplicationem commendare non
possimus, quod in illa latitudine multarum enuntia-
tionum gratuitarum exhibitrix sit.

22. Sed vero, in paucis saltēm exemplis tertia illa copula locum habet, sicutq; 1. Cum verbum carens participio presentis, resolvitur in verbū substantivum, mediante pronomine relativo; ut divitiæ prosunt, i.e., divitiæ sunt eæ quæ prosunt; Deus colitur, i.e., Deus est is qui colitur.

33. 2. Ubi vera copula ē recti temporis, distinguenda est ab alijs obliquis, quæ speciem ejus praeseferunt, quales sunt: Fuit, Erit, & similes, ut in his: Senex fuit juvenis; Virgo erit uxor, quas ita explicandas esse docet Hornæus: Senex est is, qui fuit juvenis; Virgo est ea, quæ erit uxor, ut eō commodius possint sic cōverti: Q. qui fuit juvēis, est senex: Q. quæ erit uxor, est Virgo. Ex quā conversione apparet rō Fuit & Erit, non fuisse genuinas copulas, proinde etiam necessariā nova fuit accersita.

34. 3. Sic ubi in enuntiatione aliquā exclusiva, ē prejacent ē exponens sunt falsæ; ut si Pontificius quis, statum controversie ecclesiæ in Artic. de Eccles. thesin proponeret: Sola Ecclesia Romana est vera & Catholica. Cujus prejacent est: Ecclesia R. est vera & Catholica; exponēs: Quæcūq; ecclesia non est Romana, ea non est vera & Catholica.

35. Et Lutheranus contradictrius, si diceret: Non sola ecclesia Rom, est vera & cath. Largiretur eam quoq; esse veram ē cath, licet non solam; p̄c-

cipue cum in tali formâ, particula *NON*, præcisè ferri
insigniū $\text{\textcircled{S}}$ non junul in totum prædicatum possit. Si
proferret: Sola ecclesia R. non est vera & catholica,
concederet Turcarum, Iudeorum, Calvinianorum $\text{\textcircled{S}}$,
aliorum ecclesiæ esse veras $\text{\textcircled{S}}$ catholicas, excepta
sola Romanâ: Quippè in tali habitudine, particula
NON, fertur in prædicatum, $\text{\textcircled{S}}$ non in signum. E.
Neutra adhuc responsio adæquatè Pontificio contra-
dicere existimatur.

36. In tali casu proinde, non grande piaculum
committere videntur, qui copulam, de quâ diximus,
cum suo relativo adsciscunt, reducendo, si placet, ad-
versarij thesin at talem formam, cui è diametro con-
tradici potest, sensu eodem manente, nempe: Eccle-
sia R. est ea quæ sola est vera & catholica, quam
haec conclusio ex legitimis præmissis secuta tollit: Ec-
clesia R. non est ea quæ sola est vera & Catholica.

37. Affectiones tandem Axiomatis generales
sunt Affirmatio $\text{\textcircled{S}}$ Negatio, veritas $\text{\textcircled{S}}$ falsitas.
Axioma affirmatum est cuius vinculum affirma-
tur, ut homo est animal. Negatum cuius vin-
culum negatur, idj vel formaliter, quando per part:
Non, aut similes negantes explicitè fit negatio, ut
flamma non est frigida, Nulla aqua est secca.
Vel Eminentia $\text{\textcircled{S}}$ virtute, quando negatio non est
tam clara atq; expresa, ut fit in terminis exceptivis,

exclusivis & similibus, ut solus Deus est adorandus, h. e. qui non est Deus non est adorandus: Diabolus tantum mala agit, h. e. quod non est malum, non agit Diabolus.

38. Quod axiomatis affirmatio & negatio consistat in affirmatione & negatione vinculi, ratio est, quia hoc unit partes & illarum compositionem notat, quae unio compositionis per solam negationem solvitur; quod sit vel immediate, tum ante vinculum, ut homo non est bos; tum ante verbum cui vinculum inest, ut Deus non relinquit nos orphans; vel mediate & in axiomatis initio, ut nullus lapis est arbor. Quod si vero aliter ponatur negatio, evanescere non efficit negativam, sed infinitè affirmantem.

39. Adhuc, notandum axioma, quod absolute & extra syllogismum est negatum, respectivè & in syllogismo nonnunquam fieri affirmatum, quod sit cum part. NO N, reddens in majore terminum infinitum, repetatur in minore, ut quod non caret vitio, non est sectandum; Ebrietas non caret vitio, E. Ebr. non est sectanda. Ubi minor apparet esse negativa; expers tamen virtutis negandi est, quippe supposita in locum term. infinitè affirmatis, & huic aequivalens: Ebrietas est vitiosa, seu est ea, quae non caret vitio.

40. Negat valet pro terminis infinitis substituere finitos semper, v. g. in contrariis mediatis: Qui non

non est temperans, non est virtuosus, infans non est temperans. E. Infans non est virtuosus. *Vetus* bic syllogismus est ex ratione formae et materia; Sed si pro non temperante ponas vocem intemperans, minor erit falsa.

41. Hanc immediate excipit altera affectio, quia axioma dicitur verum vel falsum: Nam elocutio veritatis et declaratio falsitatis sunt propria affirmatae negataeque dispositionis adjuncta; cum nullum axioma queat dici vere vel secus pronuntiatum, nisi prius fuerit affirmatum aut negatum.

42. Axioma verum est quod pronuntiat utires est, ut Deus est bonus. Falsum contra, ut Leo est bipes.

43. Non intelligim⁹ hic directe 1. Veritatē transcendentē & radicatā, quæ est conformitas rei cum intellectu præcipue divino, per quam Ens habet essentiam sibi debitā, & tantum veritatis quantum essentiæ. Neg. 2. Ethicam veritatem, quæ est congruentia sermonis cum conceptibus, seu cordis cogitatis & oris pronuntiantis vera. Sed 3. Logicā, quæ est convenientia conceptus vel sermonis cum ipsa re. Illi opponitur figmentum; isti mendacium; huic falsitas.

Hinc potest quis Logice verum dicere, et tamen mentiri: ut si quis credens antipodes non dari, dicit eos reperiiri: aliud enim in lingua promptum, aliud peccore clausum habet.

44. Nota. Quædam Hypothetica axiomata, primō intuitu falsa videntur, cum nihil minus sint; ut si Sol nunquam occideret, perpetuum diem haberemus, est verum, et si utraq. simplicia ex quibus constat hoc axioma connexum, sint falsa; Veritas enim hic non est ipsarum partium, sed connexionis.

45. Porro, verum axioma est vel Necessarium, quod immutabilitè & omni tempore verum est; ut igitur urit, Unde hæc propositio: Alexander viscit Darium, non est necessaria, quoniam aliquando aliter esse potuit, eum causa erat libera.

46. Gradus isti, quorum primus requirit subiecti universitatem & temporis perpetuitatem; ut homo est animal; alter addit huic nexum essentialem, quo partes essentia litè deviciuntur, vel à priori, ut homo intelligit; Vel à posteriori, ut homo ridet: Tertius præter universalem veritatem & essentialem coherentiam, etiam partium reciprocationem exigit; Ut omnis corpus est quantum, videantur in lib. log. fuisus tractati.

47. Axioma contingens est quod sic verum est, ut aliquando possit esse fallum, ut herorum filij noxae sunt. Cuius indicium dicitur opinio, quæ est vel certa de præteritis & presentibus, vel incerta de futuris; de his enim nulla est determinata veritas, sc. per naturam; per revelationem namq; divinam indubitate adeat certitudo.

C O R O L L A R I A.

I.

Veritas axiomatum dependet ab objecto & re ipsa, non à subiecto, vel personā loquente. v. g. Deus est unus essentia, trius personis, est verum, non quia in ore Christiani est, sed quia Deus ita revera existit, & se se ita revelavit; unde solēus dicere: Non propterea quod nos te vere putāmus albus es, tu albus es, sed propterea quod tu albus es, nos qui dicimus, verum dicimus.

2. Axiomatum contingentia consistit in non necessariâ terminorum coherentia. Unde multæ propositiones de præterito, qualis hæc: Adamus comedebat de arbore verita, sunt contingentes; quamvis factum infectum fieri nequeat, & unumquodq; dñm est, necesse sit esse, sitq; contradictorium, in instanti esse & non esse: aliud enim est loqui de contingentia, aliud de veritate horum axiomatum; aliud etiam est dicere aliquid revera esse vel fuisse, aliud necessariò esse vel fuisse; aliud itidem est dicere rem aliquam, dum est, posse non esse; aliud dicere eam simpliciter non esse, hic est contradictione, ibi nulla.

3. Syllogismus: O, quod sentit nutritur. O, animal sentit. E.O. animal nutritur: Et ratione formæ & materiae bonus videtur, nibilominus tamen in analysi materiæ apodicticæ deprehenditur vitiosus: etenim affectio de suo subiecto non demonstratur per proximam causam & immediatam: sentire enim non est πρῶτον δεῖπτικον τοῦ Nutrire, sed vivere.

Deo sit laus, honor & gratiarum actio!